Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Regiovorming – afbakening referentieregio's en vervolgtraject

Samenvatting

De Vlaamse Regering wil inzetten op regiovorming die van onderuit wordt opgebouwd en wordt gedragen door de lokale besturen. De burgemeesters vormen daarbij de spil. Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode. Voorliggende nota voorziet in de definitieve afbakening van 17 referentieregio's, die het afstemmingsniveau worden voor alle vormen van intergemeentelijke en bovenlokale samenwerking, en stelt het vervolgtraject vast.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD / BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling:

Een efficiënte, slagkrachtige, transparante, burgergerichte en toegankelijke overheid. Dat is de basis voor het creëren van welvaart, welzijn en vertrouwen bij de Vlaamse burger. De afgelopen jaren stellen we vast dat heel wat ontwikkelingen zich niet laten vangen binnen de bestuurlijke grenzen van één lokaal bestuur en zich evenmin laten vatten binnen een uniforme aanpak vanuit de Vlaamse overheid. Daarom zijn lokale bestuurders meer en meer uitdagingen gaan benaderen vanuit een bovenlokale bril. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak van mobiliteitsproblemen zoals het dichtslibben van toegangswegen of het beheersen van ruimtelijke ontwikkelingen. In hun zoektocht naar oplossingen zijn ook steeds meer structuren opgericht op deze bovenlokale schaal. Vaak ingegeven vanuit lokale pragmatiek of een Vlaamse sectorale logica. Het logische gevolg daarvan is dat onze lokale en Vlaamse politici hun weg niet terugvinden in dit overheidslandschap, laat staan onze burgers, bedrijven en verenigingen.

De Vlaamse Regering wil inzetten op een proces waarbij er meer coherentie wordt gebracht in al deze intermediaire structuren. De Vlaamse Regering wil daarbij niet een zoveelste nieuwe bestuurlijke logica van bovenaf opleggen, maar van onderuit vertrekken. Daarbij moeten de burgemeesters van de betrokken lokale besturen de spil vormen van deze regiovorming, waarbij uiteraard gestreefd moet worden naar een zo breed mogelijk draagvlak met alle betrokken actoren. In samenspraak met de

lokale besturen wil de Vlaamse Regering toewerken naar referentieregio's waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke en bovenlokale samenwerking kunnen plaatsvinden.

Deze nota heeft geen betrekking op de huidige rol van het provinciale bestuur en doet terzake ook geen voorafname.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode (VR 2020 0910 DOC.1096). De nota bevat een kaart met een aanzet tot afbakening van 13 referentieregio's.

De voorbije maanden kregen de lokale besturen het woord:

1. Herkennen zij zich in de indeling in ontwerp-referentieregio's? Zo ja, onder welke voorwaarden? Zo nee, wat zijn de alternatieven?
2. Zijn er aandachtspunten of bezorgdheden over de ontwerp-indeling of regiovorming in het algemeen?

De Vlaamse Regering vroeg de gouverneurs de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de ministers van de Vlaamse sectorale beleidsdomeinen met bestaande regionale afbakeningen en de beleidsdomeinen waar nagedacht wordt over nieuwe regionale afbakeningen werden gevraagd een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's.

Advies VVSG

De VVSG formuleerde op 18 november 2020 een advies bij de kadernota regiovorming.

Adviezen gouverneurs

Overzicht van de adviezen van de gouverneurs:

- Cathy Berx, gouverneur van de provincie Antwerpen, verleende haar advies op 15 januari 2021.
- Jos Lantmeeters, gouverneur van de provincie Limburg, verleende zijn advies op 14 januari 2021.
- Carina Van Cauter, gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, verleende haar advies op 15 januari 2021.
- Jan Spooren, gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, verleende zijn advies op 14 januari 2021.
- Carl Decaluwé, gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, verleende zijn advies op 8 januari 2021.

Adviezen Vlaamse ministers

Overzicht van de adviezen van de Vlaamse ministers:

- Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Bedrijf, verleende op 2 februari 2021 zijn advies.
- Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, verleende op 29 januari 2021 haar advies.
- Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, verleende op 13 januari 2021 haar advies.

- Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, verleende op 23 december 2020 zijn advies.
- Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, verleende op 7 december 2020 zijn advies over onroerend erfgoed en op 21 december 2020 zijn advies over wonen.
- Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, verleende op 9 december 2020, haar advies.
- Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, verleende op 17 december 2020 zijn advies.

De adviezen van de VVSG, de provinciegouverneurs en de Vlaamse ministers zullen via de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ter beschikking gesteld worden.

2. INHOUD

A. AFBAKENING VAN REFERENTIEREGIO'S

Op basis van de adviezen van de gouverneurs en de adviezen van de ministers van de Vlaamse sectorale beleidsdomeinen komen we tot een definitieve indeling in 17 referentieregio's:

1. Regio Antwerpen
2. Rivierenland
3. Kempen
4. Regio Gent
5. Waasland
6. Denderregio
7. Vlaamse Ardennen
8. Oost-Brabant
9. Halle-Vilvoorde
10. Regio Oostende
11. Regio Brugge
12. Midwest
13. Zuid-West-Vlaanderen
14. Westhoek
15. Regio 1 in Limburg
16. Regio 2 in Limburg
17. Regio 3 in Limburg

Provincie Antwerpen

- Er is voldoende draagvlak voor de indeling in drie referentieregio's Regio Antwerpen, Rivierenland en Kempen.
- Regio Antwerpen: van 24 naar 30 gemeenten
    - De vijf Rupel-gemeenten (Schelle, Niel, Boom, Hemiksem en Rumst) en Aartselaar verbinden zich aan elkaar en hebben een voorkeur voor regio Antwerpen.
- Rivierenland: van 18 naar 12 gemeenten
    - De vijf Rupel-gemeenten (Schelle, Niel, Boom, Hemiksem en Rumst) en Aartselaar verbinden zich aan elkaar en hebben een voorkeur voor regio Antwerpen.
    - Berlaar, Heist-op-den-Berg en Nijlen verbinden zich aan elkaar en hebben een voorkeur voor regio Kempen.
    - Bij de overige gemeenten van Rivierenland is er een bezorgdheid over de restgrootte van de regio als alle voorkeuren van de gemeenten worden gevalideerd.
    - Om die reden opteren we ervoor het trio Berlaar, Heist-op-den-Berg en Nijlen te laten deel uitmaken van Rivierenland.

- Kempen: 27 gemeenten.

Conclusie: De voorgestelde drie ontwerp-referentieregio's worden de definitieve referentieregio's. Aartselaar en de vijf Rupel-gemeenten worden ingedeeld bij Regio Antwerpen.

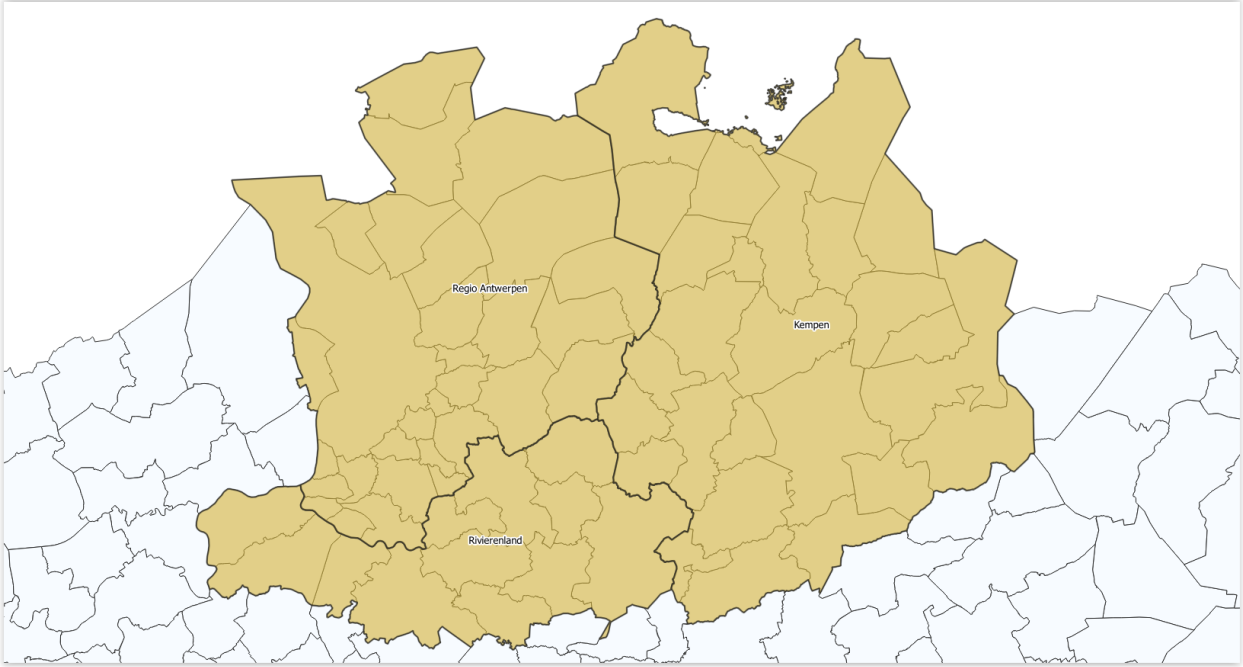

Provincie Limburg

- In de indeling in ontwerp-referentieregio's werd voor Limburg één referentieregio afgebakend waarvan de grens samenvalt met de provinciegrens. De regio zou daarmee 42 gemeenten tellen, veruit de grootste van alle referentieregio's.
- Uit het advies blijkt dat de meerderheid van de lokale besturen van oordeel is dat de provinciale afbakening een samenwerking op kleinere schaal niet in de weg mag staan. Meerdere burgemeesters schuiven drie (sub)regio's naar voor als mogelijke werkbare afbakening.

Conclusie: Om die redenen opteren we voor drie referentieregio's in Limburg. Er wordt een traject opgestart om tegen het paasreces van 2021 deze regio's af te bakenen. Deze zullen in een volgende stap bepalend zijn voor de afbakening zowel van de lokale samenwerkingsverbanden als van de opgelegde en gestimuleerde samenwerking vanuit de Vlaamse en federale overheid (cf. punt 2.C infra). Gezien de specifieke situatie in Limburg, waar verschillende samenwerkingsverbanden die binnen de scope van deze nota vallen op het niveau van het Limburgse grondgebied worden georganiseerd, wordt een vorm van supra-regionale samenwerking op dat niveau mogelijk gemaakt en ondersteund (cf. punt 2.B.3 infra).

Provincie Oost-Vlaanderen

- Regio Gent: van 21 naar 23 gemeenten
  - Laarne en Wetteren hebben een voorkeur voor regio Gent.
- Waasland: 9 gemeenten
  - Er is geen algemene vraag naar opschaling van de regio.
- Regio Dendermonde:
  - Laarne en Wetteren hebben een voorkeur voor regio Gent.
  - Bij vier van de zeven resterende gemeenten is er een vraag naar schaalvergroting.
- Zuid-Oost-Vlaanderen:
  - Acht gemeenten pleiten voor de oprichting van een regio Vlaamse Ardennen.

    - Stad Aalst pleit voor de oprichting van een Denderregio die een bundeling is van de buurgemeenten van Aalst en de vroegere Regio Dendermonde.
- We opteren voor een regio Vlaamse Ardennen met 14 gemeenten, en een Denderregio met eveneens 14 gemeenten.

Conclusie: in de definitieve afbakening telt Oost-Vlaanderen vier referentieregio's: Regio Gent, Denderregio, Vlaamse Ardennen en Waasland.

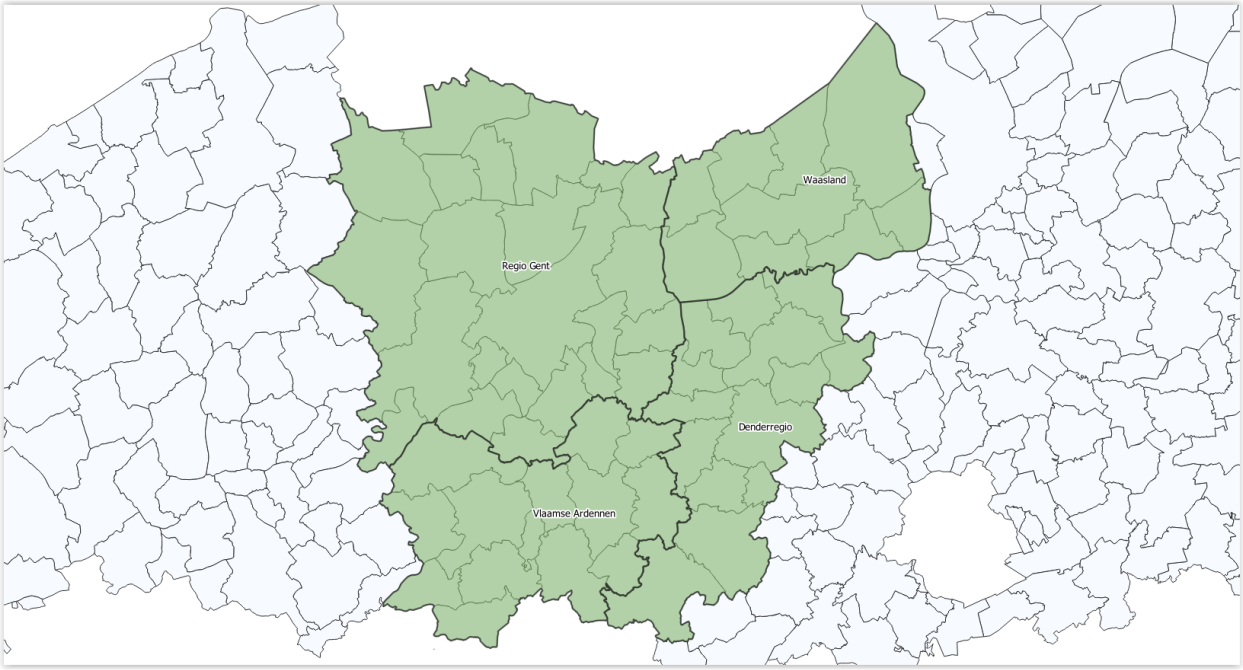

Provincie Vlaams-Brabant

- Er is voldoende draagvlak voor de indeling in twee referentieregio's Oost-Brabant en Halle-Vilvoorde.
- Oost-Brabant: van 30 naar 32 gemeenten
    - Overijse en Hoeilaart verbinden zich aan elkaar en aan de andere Druivenstreek-gemeenten (Tervuren, Bertem en Huldenberg) en hebben een voorkeur voor Oost-Brabant.
- Halle-Vilvoorde: van 35 naar 33 gemeenten.

Conclusie: De voorgestelde twee ontwerp-referentieregio's worden de definitieve referentieregio's. Overijse en Hoeilaart worden ingedeeld bij Oost-Brabant.

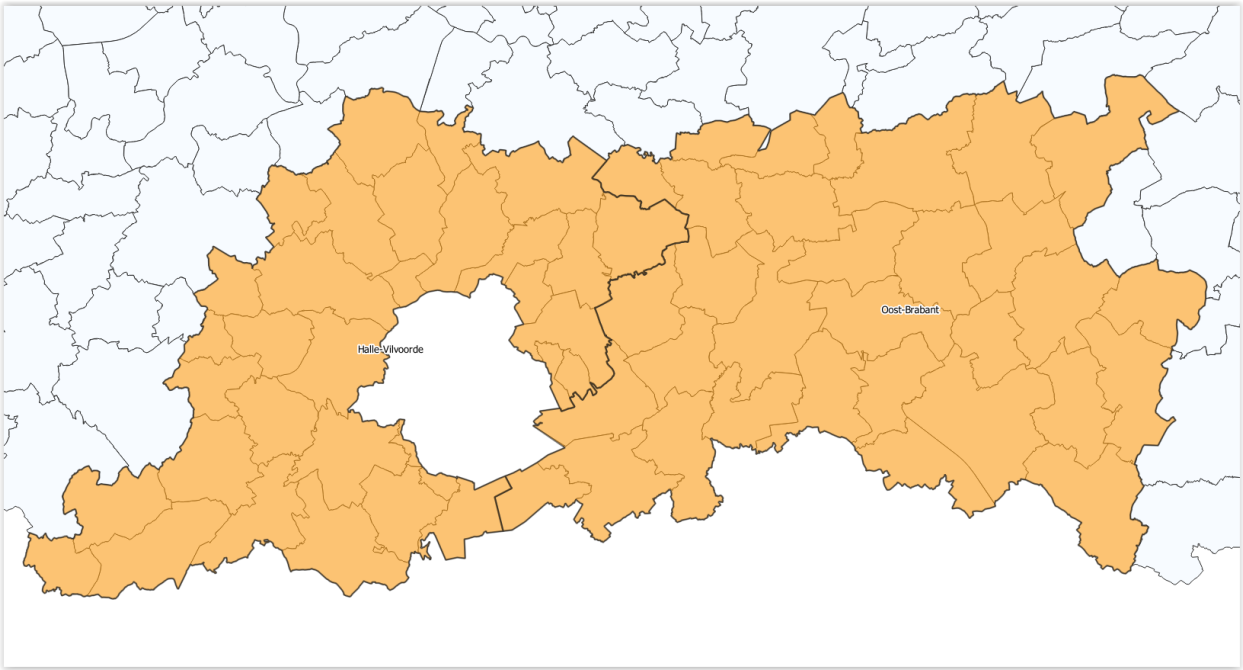

Provincie West-Vlaanderen

- Er is onvoldoende draagvlak voor de indeling in drie referentieregio's Regio Brugge, Oostende en Midwest, Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen.
- 39 gemeenten wijzen op de provinciale schaal en pleiten voor een indeling in één referentie-regio West-Vlaanderen, steeds in combinatie met vijf sterke subregio's. Het concept van de supra-regionale samenwerking kan hierop een antwoord bieden (cf. punt 2.B.3 infra).
- Een deel van de gemeenten pleit voor een indeling in referentieregio's die overeenstemt met de bestaande burgemeestersoverleggen.
- Globaal gezien komt de realiteit van de vijf regio's duidelijk naar voren als rode draad in het advies. Om die reden opteren we voor een indeling in vijf referentieregio's.

Conclusie: in de definitieve afbakening telt West-Vlaanderen vijf referentieregio's: Regio Brugge, Regio Oostende, Midwest, Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen.

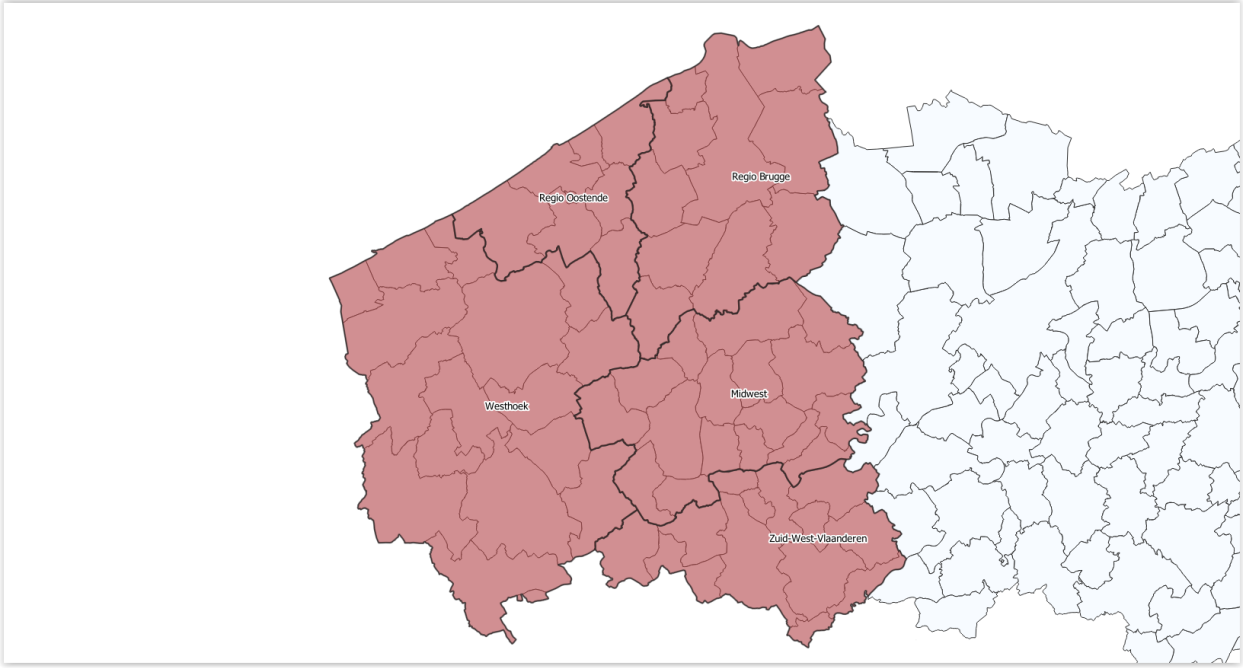

B. LEIDENDE PRINCIPES

1. Visie

De kadernota die de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020 goedkeurde, geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer. Als Vlaamse Regering willen we evolueren naar een bovenlokaal landschap waar:

- de burgemeesters de spil vormen;
- gemeenten zich organiseren in 17 referentieregio's;
- gemeenten hun samenwerkingsverbanden binnen die referentieregio's organiseren volgens het matroesjkamodel;
- voldoende samenwerkingsmaturiteit is om het burgemeestersoverleg te laten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio;
- regio's ook kunnen samenwerken in een supra-regionaal samenwerkingsverband.

Uit het adviestraject van de gouverneurs en de adviezen van de Vlaamse sectorale beleidsdomeinen blijkt dat de lokale besturen, maar ook de Vlaamse overheidsadministraties worstelen met enkele aspecten van de visie. Daar wordt verder in deze nota op ingegaan.

2. Democratische aansturing van de regiowerking

Referentieregio's zijn geen nieuwe bestuurslaag. De regio is dan ook geen bijkomend bestuursniveau, noch een nieuwe structuur. Het is een overlegmodel, met de burgemeesters als centrale spil, waar afspraken worden gemaakt vanuit een breed maatschappelijk perspectief. De uiteindelijke beslissingen worden nog steeds binnen de basisbesturen genomen en worden uitgevoerd door de daarvoor aangewezen organen (dit zijn uiteraard eerst en vooral de organen van de gemeenten zelf, maar dat kunnen ook de samenwerkingsverbanden, de provincies of de Vlaamse overheid zijn). De regiovorming doet dus geen afbreuk aan de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende bestuursniveaus. Wel streven we naar burgemeestersoverleggen die instaan voor de strategische en transversale afstemming binnen de referentieregio.

Een vaak geuite bezorgdheid van de lokale besturen is de verhouding tussen dat burgemeestersoverleg en het lokale bestuur dat de burgemeester vertegenwoordigt. Bestuursakkoorden zijn vaak het resultaat van een goed evenwicht tussen de verschillende partijen. Het risico bestaat dat de burgemeester te weinig terugkoppelt naar zijn bestuur, waardoor dat evenwicht onder druk komt te staan.

Essentie is dat er een goede wisselwerking bestaat tussen de burgemeester en zijn lokaal bestuur over de afspraken die op het burgemeestersoverleg worden gemaakt. Een burgemeester moet kunnen aanvoelen wanneer hij zich kan engageren voor een afspraak, en moet deze dan ook kunnen waar maken binnen zijn bestuur (want daar blijft de beslissingsbevoegdheid liggen).

- Een dossier kan bijvoorbeeld eerst besproken worden op het schepencollege en/of op de gemeenteraad vooraleer het op het burgemeestersoverleg wordt geagendeerd. Ook kan er een consequente terugkoppeling gebeuren vanuit het burgemeestersoverleg naar het schepencollege en de gemeenteraad.
- Uiteraard moet er ook in een betrokkenheid van het managementteam en de administratie voorzien worden.

Transparantie en interactiviteit zijn de codewoorden. Er wordt geen governance-model opgelegd, want de regio is geen nieuw bestuursniveau. We gaan uit van maatwerk. Het Labo Regiovorming zal specifiek de opdracht krijgen om goede voorbeelden omtrent informatie-uitwisseling en aansturing

te ontsluiten en ondersteuning te geven aan besturen en regio's die hierrond willen werken (zie hierna, punt C.1.b).

Het instrumentarium voor de democratische aansturing en verantwoording van samenwerkingsverbanden is grotendeels aanwezig in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (DLB). Dit maakt momenteel het voorwerp uit van een evaluatie en aanscherping. In de loop van 2022 zullen we minstens de volgende bijkomende afspraken in het organiek kader opnemen:

- De regiowerking wordt een maandelijks vast punt op de agenda van het schepencollege;
- In de gemeenteraad wordt minstens twee keer per jaar de regiowerking geagendeerd.

Tot slot moet worden benadrukt dat de regiovorming niet betekent dat samenwerking rond specifieke sectorale uitdagingen tussen vak-schepenen, andere sectoractoren en bestuursniveaus wordt afgeremd (bv. omtrent mobiliteit in de vervoerregio of omtrent erfgoed in de intergemeentelijke erfgoedcellen). Door de werkingsgebieden voor die thema's meer op elkaar te aligneren kunnen transversale synergiën ontstaan, zowel op beleidsmatig vlak (meer integrale benadering) als op beheersmatig vlak (niet steeds nieuwe structuren).

3. Samenwerking over de grenzen van de referentieregio's

a) Uitgangspunt

Samenwerkingsverbanden worden binnen de referentieregio's georganiseerd volgens het matroesjkamodel. Dat impliceert dat de samenwerkingsverbanden moeten vallen binnen of samenvallen met een referentieregio. Een samenwerkingsverband kan in een supra-regionale samenwerking meerdere referentieregio's in zijn geheel bedienen. Lokale besturen die uit een bestaand supra-regionaal samenwerkingsverband stappen of niet toetreden tot een nieuw samenwerkingsverband dat meerdere referentieregio's volledig omvat, geven geen aanleiding tot het herschikken van dit samenwerkingsverband of tot de blokkering van de oprichting van een nieuw supra-regionaal samenwerkingsverband. De uitgetreden of niet toegetreden lokale besturen kunnen evenwel vervolgens niet onderling een samenwerkingsverband oprichten met eenzelfde doelstelling of instappen in een samenwerkingsverband dat de referentieregio-grens overschrijdt.

b) Uitzonderingen

De afbakening van de referentieregio's sluit toekomstige samenwerkingen tussen de verschillende regio's en tussen lokale besturen uit verschillende regio's niet uit. We hanteren daarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe. We gaan uit van het algemene principe dat samenwerkingen passen binnen of samenvallen met een referentieregio. Afwijken kan enkel indien daar een grondige motivatie voor wordt gegeven en enkel op het niveau van een individueel samenwerkingsverband (zie punten C.1 en C.2).

Omwille van het specifieke karakter en de nood aan voldoende flexibiliteit vallen **volgende vormen van samenwerking in zijn geheel buiten de scope van de regiovorming**:

- Het organiseren van overleg en feitelijke samenwerking tussen lokale besturen, ook in het kader van (bv. Europese) subsidieaanvragen, zonder dat dit leidt tot blijvende nieuwe structuren;
- Samenwerkingsverbanden waarbij de landschappelijke gegevenheid dominant is of die gebonden zijn aan fysische en natuurlijke structuren, zoals:
    - De bekkenbesturen;
    - Structuren voor gemeenschappelijk beheer van een natuurgebied (bv. Bosgroepen, Stichting Zoniën);
    - Projectstructuren voor de uitwerking van een gemeenschappelijke visie of programma dat gebonden is aan fysische en natuurlijke structuren (bv T.OP-werking voor de kust, Dender, Demervallei, Kleine Nete, Albertkanaal, Mijnstreek);

    - Het overleg tussen de kustgemeenten;
- De toeristische regio's en samenwerkingsverbanden;
- Samenwerkingsverbanden die op een hogere schaal dan de referentieregio georganiseerd zijn, waar het schaalvoordeel de enige drijfveer is (economies of scale) en de rechtstreekse link met het lokale/regionale strategische beleid heel beperkt is, zoals bijvoorbeeld crematoria, woonzorgcentra, zwembaden of samenwerkingsverbanden voor IT, verzekeringen, aankoopbeheer, facilitair beheer;
- Vrijwillige samenwerking tussen scholen om schaalvoordelen na te streven op het vlak van logistiek, studieaanbod, personeelsbeleid, …
- Alle leidinggebonden nutssectoren, zoals bijvoorbeeld energiedistributie, riolering, waterdistributie en telecom.

4. Subregionale (samen)werking

Samenwerking op kleinere schaal, de zogenoemde subregionale werking, blijft mogelijk. Het Labo Regiovorming zal zowel regio's als subregio's ondersteunen.

5. Alle bestuursniveaus nemen hun verantwoordelijkheid

Uit de adviezen van de gouverneurs kwam eensluidend de vraag aan Vlaanderen om zelf consequent te handelen en niet te opteren voor steeds anders samengestelde regio's afhankelijk van het beleidsdomein. De adviezen stellen dat Vlaanderen consequent zal moeten kiezen voor meer consistente regio's. Dit geldt zowel voor de door Vlaanderen geïnitieerde of gestimuleerde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden als voor de eigen organisatie en werking.

Vlaanderen zal zelf het goede voorbeeld geven. De Vlaamse Regering herbevestigt haar engagement om alle nieuwe regionale afbakeningen binnen dit kader te aligneren, en een traject uit te zetten om dit ook te doen voor alle bestaande afbakeningen (zie verder, punt C.2).

Daarnaast willen we evolueren naar een beter afgestemde Vlaamse aanwezigheid op het terrein. De Vlaamse overheid heeft zelf de belangrijkste hefbomen in handen om regionale uitdagingen en problematieken van (her)verdeling aan te pakken. Regionale visies kunnen pas slagen als Vlaamse instrumenten (erkenningen, vergunningen, investeringsprogramma's, subsidies…) daarin meegaan.

Ook de provinciebesturen blijven binnen de plaatsgebonden bevoegdheden belangrijke hefbomen in handen hebben voor de realisatie van de regionale visies.

C. VERVOLGTRAJECT

1. Lokale transitie

a) Engagement lokale besturen

De definitieve afbakening van de referentieregio's is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen qua werkingsgebied (de zogenaamde klassieke intercommunales). Daarnaast blijft het ook de einddoelstelling om binnen de referentieregio's de huidige verrommeling te saneren en te eindigen met minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. Dit is een heel duidelijk engagement dat de Vlaamse Regering vraagt aan de lokale besturen..

Voor de bottom-up samenwerking tussen lokale besturen is het DLB van toepassing. Voor de zwaardere vormen van intercommunale samenwerking, namelijk de dienstverlenende en

opdrachthoudende verenigingen en de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn, is in het DLB vandaag ook een bestuurlijk goedkeuringstoezicht voorzien voor de oprichting.

- Voor de **nieuwe samenwerkingsverbanden** zullen de referentieregio's meteen richtinggevend zijn.
    - Voor nieuwe samenwerkingsverbanden die binnen de grenzen van een referentieregio blijven, wordt het goedkeuringstoezicht afgeschaft, maar wordt er een meldings- en publicatieplicht en een voorafgaand niet-bindend advies van ABB ingevoerd voor oprichtingen en statutenwijzigingen.
    - Voor de oprichting van nieuwe samenwerkingsverbanden die buiten de grenzen van een referentieregio vallen, moet de Vlaamse Regering voorafgaand zijn fiat geven, na een gemotiveerde aanvraag tot afwijking van de referentieregio-grenzen ('pas toe of leg uit'-principe). Minstens moet aangegeven worden waarom hetzelfde doel niet kan worden gerealiseerd door een samenwerking met (een) gemeente(n) die behoort/behoren tot dezelfde referentieregio. Na goedkeuring door de Vlaamse Regering zal er een meldings- en publicatieplicht en een voorafgaand niet-bindend advies van ABB gelden voor de statutenwijzigingen.
    - Hetzelfde geldt voor samenwerkingsverbanden die verschillende regio's omvatten.

- Voor **bestaande samenwerkingsverbanden** is het hertekenen van de werkingsgebieden soms een complexe operatie waarbij uittredingen en hersamenstellingen van samenwerkingsverbanden op een behoorlijke manier en binnen een realistisch tijdsbestek moeten kunnen gebeuren. Daarom voorzien we in ondersteuning (zie verder, punten b en c). We roepen de lokale besturen op en moedigen hen aan om stappen vooruit te zetten binnen hun referentieregio.
    - Ook hier zal het goedkeuringstoezicht vervangen worden door een meldings- en publicatieplicht en een voorafgaand niet-bindend advies van ABB voor de statutenwijzigingen (bv. bij uittreding of toetreding van lokale besturen, zolang dit binnen de referentieregio blijft).
    - In ieder geval moeten de bestaande intercommunale samenwerkingsverbanden die referentieregio-grenzen overschrijden zich uiterlijk op 1 januari 2031 gealigneerd hebben met de (supra-)regio's.
    - Enkel gemotiveerd en na goedkeuring door de Vlaamse Regering kunnen samenwerkingsverbanden al dan niet tijdelijk referentieregio-grenzen (blijven) overschrijden na 1 januari 2031 ('pas toe of leg uit'-principe).

- Deze principes zullen worden verankerd en verder uitgewerkt naar aanleiding van de aanpassing van het decreet over het lokaal bestuur in 2022.

ABB zal de voortgang monitoren en op geregelde tijdstippen evalueren. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

b) Labo Regiovorming

Op 4 december 2020 kende de Vlaamse Regering de VVSG een subsidie toe voor een project 'Labo Regiovorming', voor de periode 2021-2023 (VR 2020 0412 DOC.1343). Dit project heeft tot doel om een ontwikkeltraject uit te werken voor regio's die nog geen lange traditie van samenwerking hebben, regionale doorbraakprojecten te realiseren en ondersteuning te bieden aan regio's die hun bovenlokale ruimte willen saneren.

<u>Regionale doorbraken</u>

Het Labo Regiovorming gaat op zoek naar inspirerende regionale doorbraken. We zoeken een match tussen enerzijds regio's of subregio's waar lokale besturen klaar zijn om samen strategische doorbraken te realiseren, met alle levende krachten die in de streek actief zijn (burgers, ondernemingen, non-

profit organisaties, verenigingen, …), en anderzijds Vlaamse beleidssectoren die zich willen engageren om hierin mee te stappen en zich meer willen aligneren op de regionale dynamiek.

Via een open oproep kunnen regio's en subregio's kandideren om mee te werken aan deze regionale doorbraken. Binnen de geselecteerde regio's werken lokale besturen, Vlaamse overheidsinstanties, provincies en cruciale maatschappelijke actoren in gebiedscoalities samen om doorbraken te forceren. Het Labo Regiovorming zoekt naar flankerende sectorale ondersteuning. De ondersteuning van het Labo Regiovorming focust zich primair op het (inter)bestuurlijke proces en de voorwaarden tot succes op dat vlak, bijvoorbeeld vereveningsinstrumenten, interbestuurlijke dialoog en afspraken.

Voorbeelden van mogelijke regionale doorbraken – ter inspiratie, niet exhaustief:

- Regionaal ruimtelijk beleidsplan met beleidskader 'bouwshift' of 'open ruimte' (Omgeving)
- Een objectief voor sociale huurwoningen op het niveau van een (sub)regio (Wonen)
- De visie op en vorming van een woonmaatschappij binnen een (sub)regio (Wonen)
- Regionaal erfgoedplan (Onroerend Erfgoed en Cultuur)
- Energietransitie en regionale economie (VEKA)
- Regionale acties in het kader van de Blue Deal (Omgeving).
- Regionale acties in het kader van het lokale energie- en klimaatpact (ABB/VEKA)
- Gezamenlijke rechtspositieregeling op het niveau van een (sub)regio (ABB)
- Gemeente zonder gemeentehuis: regionale aanpak digitalisering (ABB)
- Vlaams relanceplan: cofinanciering van fietspaden (MOW/ABB)
- …

<u>Ontwikkeltraject</u>

Het Labo Regiovorming organiseert voor burgemeestersfora en andere regionale overlegorganen een iteratief traject dat evolueert van de aanpak van 'kleine', gedeelde problemen naar grote visies. Hoe komen we van een vrijblijvend overleg naar een gedocumenteerde gesprekstafel waar afstemming en visievorming plaatsvindt? Daarbij is ook de aandacht voor het perspectief van het individuele lokale bestuur cruciaal: hoe verloopt de afstemming tussen lokale besturen en regionale verhalen? Goede voorbeelden, draaiboeken en opleidingen zullen worden aangeboden.

<u>Rationalisatie van de bovenlokale ruimte</u>

Op basis van goede regionale voorbeelden stelt het Labo Regiovorming een tool en een stappenplan op voor het saneren van de samenwerkingsverbanden binnen referentieregio's met het oog op een transparanter bovenlokaal landschap. Op basis van dat stappenplan worden een aantal regio's of subregio's begeleid. Vlaamse overheidsinstanties zitten mee aan tafel en pakken sectorale hinderpalen bij de rationalisatieoefening aan.
Het voorgaande is ook van toepassing voor regio's die willen samenwerken.

c) Ondersteuningspakket grensgemeenten

Gemeenten die zich op de grens tussen twee of meer referentieregio's bevinden en zich engageren om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen op hun referentieregio, kunnen aanspraak maken op een juridische en technische ondersteuning op maat vanuit ABB.

2. Impactanalyse Vlaamse bevoegdheden

De definitieve afbakening van de referentieregio's is ook voor Vlaanderen het startpunt om de door Vlaanderen opgelegde of gestimuleerde samenwerking af te stemmen qua werkingsgebied. We hanteren volgende algemene aanpak:

- Alle nieuwe samenwerkingsverbanden die door Vlaanderen worden opgelegd of gestimuleerd, worden meteen gealigneerd met de referentieregio's;
- Alle bestaande samenwerkingsverbanden die door Vlaanderen worden opgelegd of gestimuleerd in de hieronder aangeduide sectoren, worden tegen ten laatste 1 januari 2025 gealigneerd met de referentieregio's (het eerste jaar van de nieuwe lokale bestuursperiode);
- Het regelgevend kader voor de door Vlaanderen opgelegde of gestimuleerde samenwerking moet uiterlijk begin 2024 in die zin aangepast zijn dat de werkingsgebieden van de samenwerkingsverbanden binnen de afgesproken overgangstermijn gealigneerd worden met de referentieregio's (al dan niet via toekomstige oproepen/aanvraagprocedures);
- De Vlaamse Regering kan voor een heel specifiek samenwerkingsverband (dus op het niveau van een concrete structuur) tijdelijk uitstel of een definitieve afwijking toestaan indien de bevoegde minister daarvoor een gemotiveerd voorstel indient en dit wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

a) Opgelegde afbakeningen

Voor de vanuit Vlaanderen opgelegde regionale afbakeningen werd volgende afgesproken:

- De eerstelijnszones: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven;
- De regionale zorgzones: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven;
- De vervoerregio's: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, mits het respecteren van de 5 jarige engagementen in het kader van de opgemaakte vervoersplannen;
- De woonmaatschappijen: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven.

b) Gestimuleerde samenwerking

Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

- De beleidskeuze werd gemaakt om de werkingsgebieden van het geïntegreerd breed onthaal af te stemmen op de eerstelijnszones, en om de werkingsgebieden van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's), de initiatieven van beschut wonen (IBW) en de "1 gezin – 1 plan" samenwerkingsverbanden af te stemmen op de regionale zorgzones. Bij een afstemming van de eerstelijnszones en de regionale zorgzones op de referentieregio's zitten deze samenwerkingsverbanden ook mee in de scope.

Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media

- De door Vlaanderen gestimuleerde intergemeentelijke samenwerking binnen dit beleidsdomein volgt de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, met dien verstande dat de wijziging van de werkingsgebieden ingaat bij de eerstvolgende erkenningsrondes. Het gaat concreet over:
    - intergemeentelijke samenwerking bovenlokaal cultuurdecreet;
    - intergemeentelijke samenwerking cultureel erfgoeddecreet;
    - vormingsregio's van het decreet sociaal-cultureel volwassenwerk;
    - UiTPAS-regio's binnen de uitvoering van de beheersovereenkomst met Publiq;
    - intergemeentelijke samenwerking decreet bovenlokale jeugdwerking;
    - intergemeentelijke samenwerking voor bovenlokaal sportbeleid.

Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

- De intergemeentelijke samenwerking voor lokale regie sociale economie en voor wijk-werken volgt de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, met dien verstande dat de wijziging van de werkingsgebieden ingaat bij de eerstvolgende erkenningsrondes.

Beleidsdomein Omgeving

- De gebiedsgerichte werking in het kader van het omgevingsbeleid: de referentieregio's of de daarbinnen gevormde subregio's vormen de vaste gebiedsomschrijving voor de vorming van

gebiedsgerichte coalities tussen de drie bestuursniveaus en maatschappelijke actoren waarbij ruimtelijke programma's gemaakt worden die aansluiten bij de visie van de lokale besturen binnen hun (sub)regio;
- De energiehuizen volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, met dien verstande dat de wijziging van de werkingsgebieden ingaat bij de eerstvolgende erkenningsronde;
- De intergemeentelijke samenwerking lokaal woonbeleid: volgt de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, met dien verstande dat de wijziging van de werkingsgebieden ingaat bij de eerstvolgende erkenningsronde;
- De intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, met dien verstande dat de wijziging van de werkingsgebieden ingaat bij de eerstvolgende erkenningsronde;
- De Regionale Landschappen, zoals bepaald in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu: volgen de algemene aanpak zoals hierboven beschreven.

c) Impactanalyse en verzameldecreet

We brengen sectorale decreten, besluiten, (financiële) instrumenten en afbakeningen in kaart, en brengen deze in lijn met de visie op de regiovorming.

Enkele voorbeelden van generieke knelpunten ter illustratie:
- In afwachting van de afstemming van de regionale afbakeningen kunnen de gemeenten die tot eenzelfde referentieregio behoren met raadgevende stem deelnemen aan de bestaande regio-organen;
- De sectorregelgeving mag de vorm van intergemeentelijke samenwerking niet bepalen (bv. bij bepaalde sectoren leggen ze op dat een projectvereniging moet gehanteerd worden).

Een verzameldecreet en, indien nodig een aansluitend verzamelbesluit, zal, rekening houdend met de onder punt a) en punt b) per sector afgesproken tijdslijn, de aanpassingen aan de sectorregelgeving bundelen die nog niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat. Timing is 2023.

ABB zal de voortgang van de aanpak van de vastgestelde hinderpalen permanent monitoren. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

3. Impactanalyse federale bevoegdheden

Ook met de federale overheidsinstanties starten we de dialoog op over de afstemming van hun regionale afbakeningen qua werkingsgebied op de referentieregio's.

Concreet gaat het onder meer over de volgende regionale afbakeningen:
- de politiezones;
- de hulpverleningszones;
- de gerechtelijke arrondissementen (de Justitiehuizen volgen de gebiedsafbakening van de gerechtelijke arrondissementen);
- de werkingsgebieden van de netwerken geestelijke gezondheidszorg.

We spreken ook hier een implementatiepad met een realistisch maar duidelijk tijdskader af.

We brengen wetten, besluiten, (financiële) instrumenten en afbakeningen in kaart, en waar ze regiovorming belemmeren, pakken we ze aan. Dit kan gaan over regelgeving, maar ook over administratieve praktijken.

ABB zal de voortgang van de aanpak van de vastgestelde hinderpalen permanent monitoren. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

4. Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing

Op 4 december 2020 keurde de Vlaamse Regering de erkenning van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing voor de periode 2021-2025 goed (VR 2020 0412 DOC.1371).

Het Steunpunt zal voorzien in wetenschappelijke ondersteuning, begeleiding en evaluatie van het project regiovorming. De onderzoekslijn 'Lokale autonomie en verantwoordelijkheid' bevat een onderzoeksthema regiovorming.

In 2023 zal het Steunpunt het project regiovorming tussentijds evalueren en een aantal aanbevelingen formuleren voor de volgende Vlaamse Regering.

D. GOVERNANCE

Projectcoördinatie: ABB

- Staat in voor de projectplanning, projectaansturing, bewaking van de timing en administratieve ondersteuning;
- Bereidt de vergaderingen van de Vlaamse werkgroep regiovorming en de klankbordgroep voor;
- Rapporteert over de voortgang.

Vlaamse werkgroep regiovorming: vertegenwoordigers van de kabinetten en de belangrijkste betrokken administraties. In de werkgroep wordt gerapporteerd over:

- de werkzaamheden van het Labo Regiovorming;
- de Vlaamse en federale impactanalyse;
- de voortgang van het onderzoek door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing.

De Vlaamse werkgroep regiovorming rapporteert periodiek en minstens eenmaal per jaar aan de Vlaamse Regering over voortgang van het project regiovorming.

Klankbordgroep burgemeesters (de huidige 'groep van 14')

- Geeft advies over de voortgang van het project;
- Wordt samengesteld uit burgemeesters en schepenen van verschillende regio's;
- Wordt voorgezeten door de minister;
- Komt minimaal twee maal per jaar samen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

De realisatie van de visie en het vervolgtraject in onderhavige nota gebeuren binnen de beschikbare capaciteit:

- De projectleiding, de Vlaamse en federale impactanalyse en het organieke spoor worden opgenomen binnen de reguliere werking van het Agentschap Binnenlands Bestuur.
- Voor het lokale transitiespoor werd inmiddels een Labo Regiovorming opgericht dat drie jaar actief zal zijn in de schoot van de VVSG.
- Doorheen de hele projectaanpak voorzien we in wetenschappelijke ondersteuning, begeleiding en evaluatie. Dit gebeurt in de schoot van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing.

De nota heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 februari 2021 en is gunstig, mits de uitgaven van het vervolgtraject worden opgevangen binnen de bestaande referte kredieten. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De nota heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor ambtenarenzaken, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De nota heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen. Bij de implementatie kunnen naast de voordelen ook kosten ontstaan/wegvallen o.a. wegens de wijziging/afschaffing van bestaande samenwerkingsverbanden en voor de werking van de referentieregio's zelf.

4. VERDER TRAJECT

Omschrijving	Tijdspad
Aanpassing organiek kader (decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur)	2021-2022
Verzameldecreet: aanpassing Vlaamse regelgeving (afstemmen op afgebakende regio's)	2022-2023
Aanpassing federale regelgeving (afstemmen op afgebakende regio's)	2022-2023

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de afbakening van referentieregio's;
2. haar goedkeuring te hechten aan de principes en keuzes zoals geformuleerd in deze nota;
3. de Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur te belasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen:

1. Afbakening van referentieregio's: overzicht per gemeente
2. Advies VVSG van 18 november 2020
3. Advies Inspectie van Financiën

<u>BIJLAGE 1</u>: afbakening referentieregio's: overzicht per gemeente

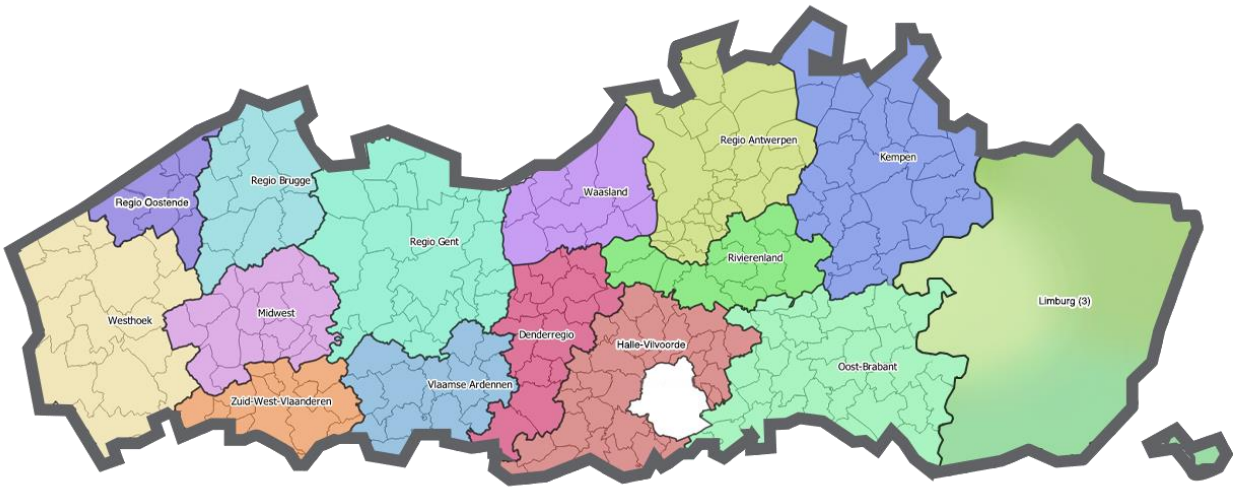

Gemeente	Referentieregio
Aalst	Denderregio
Berlare	Denderregio
Buggenhout	Denderregio
Denderleeuw	Denderregio
Dendermonde	Denderregio
Erpe-Mere	Denderregio
Geraardsbergen	Denderregio
Haaltert	Denderregio
Hamme	Denderregio
Lebbeke	Denderregio
Lede	Denderregio
Ninove	Denderregio
Wichelen	Denderregio
Zele	Denderregio
Affligem	Halle-Vilvoorde
Asse	Halle-Vilvoorde
Beersel	Halle-Vilvoorde
Bever	Halle-Vilvoorde
Dilbeek	Halle-Vilvoorde
Drogenbos	Halle-Vilvoorde
Galmaarden	Halle-Vilvoorde
Gooik	Halle-Vilvoorde
Grimbergen	Halle-Vilvoorde
Halle	Halle-Vilvoorde
Herne	Halle-Vilvoorde
Kampenhout	Halle-Vilvoorde
Kapelle-op-den-Bos	Halle-Vilvoorde
Kraainem	Halle-Vilvoorde
Lennik	Halle-Vilvoorde
Liedekerke	Halle-Vilvoorde

Linkebeek	Halle-Vilvoorde
Londerzeel	Halle-Vilvoorde
Machelen	Halle-Vilvoorde
Meise	Halle-Vilvoorde
Merchtem	Halle-Vilvoorde
Opwijk	Halle-Vilvoorde
Pepingen	Halle-Vilvoorde
Roosdaal	Halle-Vilvoorde
Sint-Genesius-Rode	Halle-Vilvoorde
Sint-Pieters-Leeuw	Halle-Vilvoorde
Steenokkerzeel	Halle-Vilvoorde
Ternat	Halle-Vilvoorde
Vilvoorde	Halle-Vilvoorde
Wemmel	Halle-Vilvoorde
Wezembeek-Oppem	Halle-Vilvoorde
Zaventem	Halle-Vilvoorde
Zemst	Halle-Vilvoorde
Arendonk	Kempen
Baarle-Hertog	Kempen
Balen	Kempen
Beerse	Kempen
Dessel	Kempen
Geel	Kempen
Grobbendonk	Kempen
Herentals	Kempen
Herenthout	Kempen
Herselt	Kempen
Hoogstraten	Kempen
Hulshout	Kempen
Kasterlee	Kempen
Laakdal	Kempen
Lille	Kempen
Meerhout	Kempen
Merksplas	Kempen
Mol	Kempen
Olen	Kempen
Oud-Turnhout	Kempen
Ravels	Kempen
Retie	Kempen
Rijkevorsel	Kempen
Turnhout	Kempen
Vorselaar	Kempen
Vosselaar	Kempen
Westerlo	Kempen
Ardooie	Midwest
Dentergem	Midwest
Hooglede	Midwest
Ingelmunster	Midwest

Izegem	Midwest
Ledegem	Midwest
Lichtervelde	Midwest
Meulebeke	Midwest
Moorslede	Midwest
Oostrozebeke	Midwest
Pittem	Midwest
Roeselare	Midwest
Staden	Midwest
Ruiselede	Midwest
Tielt	Midwest
Wielsbeke	Midwest
Wingene	Midwest
Aarschot	Oost-Brabant
Begijnendijk	Oost-Brabant
Bekkevoort	Oost-Brabant
Bertem	Oost-Brabant
Bierbeek	Oost-Brabant
Boortmeerbeek	Oost-Brabant
Boutersem	Oost-Brabant
Diest	Oost-Brabant
Geetbets	Oost-Brabant
Glabbeek	Oost-Brabant
Haacht	Oost-Brabant
Herent	Oost-Brabant
Hoegaarden	Oost-Brabant
Hoeilaart	Oost-Brabant
Holsbeek	Oost-Brabant
Huldenberg	Oost-Brabant
Keerbergen	Oost-Brabant
Kortenaken	Oost-Brabant
Kortenberg	Oost-Brabant
Landen	Oost-Brabant
Leuven	Oost-Brabant
Linter	Oost-Brabant
Lubbeek	Oost-Brabant
Oud-Heverlee	Oost-Brabant
Overijse	Oost-Brabant
Rotselaar	Oost-Brabant
Scherpenheuvel-Zichem	Oost-Brabant
Tervuren	Oost-Brabant
Tielt-Winge	Oost-Brabant
Tienen	Oost-Brabant
Tremelo	Oost-Brabant
Zoutleeuw	Oost-Brabant
Aartselaar	Regio Antwerpen
Antwerpen	Regio Antwerpen
Boechout	Regio Antwerpen

Boom	Regio Antwerpen
Borsbeek	Regio Antwerpen
Brasschaat	Regio Antwerpen
Brecht	Regio Antwerpen
Edegem	Regio Antwerpen
Essen	Regio Antwerpen
Hemiksem	Regio Antwerpen
Hove	Regio Antwerpen
Kalmthout	Regio Antwerpen
Kapellen	Regio Antwerpen
Kontich	Regio Antwerpen
Lint	Regio Antwerpen
Malle	Regio Antwerpen
Mortsel	Regio Antwerpen
Niel	Regio Antwerpen
Ranst	Regio Antwerpen
Rumst	Regio Antwerpen
Schelle	Regio Antwerpen
Schilde	Regio Antwerpen
Schoten	Regio Antwerpen
Stabroek	Regio Antwerpen
Wijnegem	Regio Antwerpen
Wommelgem	Regio Antwerpen
Wuustwezel	Regio Antwerpen
Zandhoven	Regio Antwerpen
Zoersel	Regio Antwerpen
Zwijndrecht	Regio Antwerpen
Beernem	Regio Brugge
Blankenberge	Regio Brugge
Brugge	Regio Brugge
Damme	Regio Brugge
Jabbeke	Regio Brugge
Knokke-Heist	Regio Brugge
Oostkamp	Regio Brugge
Torhout	Regio Brugge
Zedelgem	Regio Brugge
Zuienkerke	Regio Brugge
Aalter	Regio Gent
Assenede	Regio Gent
Deinze	Regio Gent
De Pinte	Regio Gent
Destelbergen	Regio Gent
Eeklo	Regio Gent
Evergem	Regio Gent
Gavere	Regio Gent
Gent	Regio Gent
Kaprijke	Regio Gent
Laarne	Regio Gent

Lievegem	Regio Gent
Lochristi	Regio Gent
Maldegem	Regio Gent
Melle	Regio Gent
Merelbeke	Regio Gent
Nazareth	Regio Gent
Sint-Laureins	Regio Gent
Sint-Martens-Latem	Regio Gent
Wachtebeke	Regio Gent
Wetteren	Regio Gent
Zulte	Regio Gent
Zelzate	Regio Gent
Bredene	Regio Oostende
De Haan	Regio Oostende
Gistel	Regio Oostende
Ichtegem	Regio Oostende
Middelkerke	Regio Oostende
Oostende	Regio Oostende
Oudenburg	Regio Oostende
Berlaar	Rivierenland
Bonheiden	Rivierenland
Bornem	Rivierenland
Duffel	Rivierenland
Heist-op-den-Berg	Rivierenland
Lier	Rivierenland
Mechelen	Rivierenland
Nijlen	Rivierenland
Putte	Rivierenland
Puurs-Sint-Amands	Rivierenland
Sint-Katelijne-Waver	Rivierenland
Willebroek	Rivierenland
Brakel	Vlaamse Ardennen
Herzele	Vlaamse Ardennen
Horebeke	Vlaamse Ardennen
Kluisbergen	Vlaamse Ardennen
Kruisem	Vlaamse Ardennen
Lierde	Vlaamse Ardennen
Maarkedal	Vlaamse Ardennen
Oosterzele	Vlaamse Ardennen
Oudenaarde	Vlaamse Ardennen
Ronse	Vlaamse Ardennen
Sint-Lievens-Houtem	Vlaamse Ardennen
Wortegem-Petegem	Vlaamse Ardennen
Zottegem	Vlaamse Ardennen
Zwalm	Vlaamse Ardennen
Beveren-Waas	Waasland
Kruibeke	Waasland
Lokeren	Waasland

Moerbeke	Waasland
Sint-Gillis-Waas	Waasland
Sint-Niklaas	Waasland
Stekene	Waasland
Temse	Waasland
Waasmunster	Waasland
Alveringem	Westhoek
De Panne	Westhoek
Diksmuide	Westhoek
Heuvelland	Westhoek
Houthulst	Westhoek
Koekelare	Westhoek
Koksijde	Westhoek
Kortemark	Westhoek
Langemark-Poelkapelle	Westhoek
Lo-Reninge	Westhoek
Ieper	Westhoek
Mesen	Westhoek
Nieuwpoort	Westhoek
Poperinge	Westhoek
Veurne	Westhoek
Vleteren	Westhoek
Zonnebeke	Westhoek
Anzegem	Zuid-West-Vlaanderen
Avelgem	Zuid-West-Vlaanderen
Deerlijk	Zuid-West-Vlaanderen
Harelbeke	Zuid-West-Vlaanderen
Kortrijk	Zuid-West-Vlaanderen
Kuurne	Zuid-West-Vlaanderen
Lendelede	Zuid-West-Vlaanderen
Menen	Zuid-West-Vlaanderen
Spiere-Helkijn	Zuid-West-Vlaanderen
Waregem	Zuid-West-Vlaanderen
Wervik	Zuid-West-Vlaanderen
Wevelgem	Zuid-West-Vlaanderen
Zwevegem	Zuid-West-Vlaanderen